

1. Luku

KEVÄINEN AAMU LONTOOSSA

Yleensä sunnuntaiaamut olivat Richardille viikon mieluisimpia. Tarvetta varhaiseen herätykseen ei ollut, ei tarvinnut kiirehtiä tehtaalle eikä kasata ajoissa eväitä päivää varten. Sinä sunnuntaina Richardin herätti hänen enonsa äänekäs sisääntulo.

Donald Higgins rymisteli äänekkäästi laulaen ovesta ja törmäsi pariin ämpäriin, jotka hän potkaisi harmissaan syrjään. Richard avasi silmänsä, muttei liikahtanut lattialle levitetyllä patjallaan. Hän toivoi enonsa jatkavan saman tien kammariin, kuten tämä yleensä teki tultuaan kotiin humalassa. Tällä kertaa mies kuitenkin meni huojuen Richardin luo ja tarttui sisarenpoikaansa kädestä.

– Heisulivei! huudahti Donald-eno kiskaisten pojan istumaan. – Minulla on sinulle uutisia. Olen järjestänyt sinulle toisen työpaikan. Krouvissa oli muuan herrasmies, nimeltään –

Eno yritti tovin muistaa miehen nimeä, mutta se jäi yritykseksi. Richard tuijotti enonsa tukka sekaisena ja yhä tokkurassa äkkiherätyksestä. Donald-eno totesi tuhahtaen, että hänen muistinsa tekee välillä tepposet. Mies päästi otteensa Richardista ja askelsi hitaasti kammarin oviaukolle. Käännyttyään hän ilmoitti, että Richard saisi siirtyä nuohoojan oppipojaksi. Tiedossa oli kuulemma jännityksen täyteisiä tehtäviä, juuri sopivia kaksitoistavuotiaalle, ja nykyistä isompi palkka.

Eno vetäisi enempiä selittämättä oviaukolla roikkuvan verhon kiinni. Richard kuuli miehen rojahtavan vuoteelle. Hän istui yhä hievahtamatta miettien kuulemaansa. Uutiset eivät olleet mitenkään hänen mieleensä. Työ nuohoojan apupoikana oli jo ajatuksena karmea. Ennemmin hän jatkaisi raatamista kenkämustetehtaalla liimaamassa etikettejä pulloihin.

Kammarista kuului jo Donald-enon äänekästä kuorsausta. Richard nousi ja meni asunnon ainoan ikkunan luo. Ulkona alkoi olla jo valoisaa. Enolla oli mennyt tavallista myöhempään lauantai-illan riennoissa. Krouvissa on täytynyt vierähtää monta tuntia ja sen jälkeen varmaan yhtä kauan kavereiden tykönä. Enon kaverit olivat samaa sorttia kuin eno itse – viinaan meneviä pulisijoita, joilta juttu lensi kaikista mahdollisista maailman aiheista. Eivät sentään sillä kertaa keksineet tulla enon luo. Sitäkin oli Richardin välistä koettava. Silloin ukkojen jorina tiesi hänelle väsyttävää yötä, joka meni valvomiseksi.

Richard vilkaisi taas kammarin suuntaan ja tuumi, miten vakavasti hänen olisi suhtauduttava enon tuomiin uutisiin. Eno oli kuitenkin vahvassa humalassa

eikä ollut muistanut edes nuohoojan nimeä. Kuka tietää, ehkä herättyään mieheltä olisi koko asia jo tykkänään unohtunut, toivoi Richard alkaessaan rullata kokoon petiään. Hän tunki sen nurkassa olevan lipaston taakse ja käväisi keittiösyvennyksen luona, josta löysi pientä suuhunpantavaa. Sen jälkeen ei muuta kuin takkia päälle ja ovesta ulos. Richard seisahtui hetkeksi portaikossa kopeloidakseen takkinsa taskua. Hän veti esille koristeellisen siveltimen ja katseli sitä tyytyväisenä. Onnensivellin oli matkassa mukana, niin kuin aina. Paljon hyvää oli siis luvassa. Sen ei tarvinnut tulla heti, eikä edes sinä päivänä, mutta sitten aikanaan, joskus kun hetki olisi sopiva. Poika sipaisi sormellaan siveltimen päässä olevaa kiiltävää koristekruunua ja sujautti onnenesineensä takaisin taskuun.

Juostuaan muutaman kerroksen alas ummehtuneessa portaikossa Richard tuli kapealle kadulle, jota pitkin hän lähti kiiruhtamaan kohti Thames-jokea. Matkalla hän ohitti seinänvierustoilla nukkuvia kodittomia, jotka olivat peittäneet itsensä kuka milläkin. Maaliskuisessa Lontoossa tarkeni jo paremmin kuin talvella, mutta lämpimät yöt tuntuivat olevan yhä kaukaisessa tulevaisuudessa.

Richard seisahtui tutun puodin näyteikkunan eteen. Sen nurkassa olevan kellon viisarit lähestyivät kahdeksaa. Richard oli sopinut ystävänsä Charleyn kanssa, että he tapaisivat yhdeksän kieppeillä tutussa paikassa. Charley oli vajaan vuoden Richardia nuorempi. Molemmat paiskivat töitä samalla tehtaalla, saman pöydän ääressä, kumpikin tympääntyneenä työhönsä. Sunnuntait oli tarkoitus tehdä yhdessä jotain hauskaa. Siitä Charley jaksoi muistuttaa Richardia koko viikon, ja oli heistä se, joka keksi kaikki mielekkäät leikit ja puuhut, sekä tietysti kertoi parhaimmat tarinat ja vitsit. Kun Charley kertoi tarinan, se ei rajoittunut vain tarkasti valittuihin sanoihin, vaan hän paneutui keskittyneenä myös ilmeisiin ja eleisiin. Charleyn tarinointi oli teatraalinen näytös, joka pojan mielentilasta riippuen ilmensi joko komiikkaa, draamaa, jännitystä tai romanssia, ja joskus vähän niitä kaikkia. Charley halusikin näyttelijäksi. Ura teatterilavalla nousi tuon tuosta esiin hänen puheissaan poikien touhutessa työssään tai kuljeskellessa vapaa-aikana Thamesin rannalla.

– Oletpa sinä ajoissa tänä aamuna, virkkoi Charley Richardille tultuaan joelle. – Yleensä minä olen se, joka on ensin paikalla.

– Donald-eno piti huolen siitä, etten saanut vetää sikeitä kovin pitkään. Häneltä meni koko yö kavereiden seurassa. Tuli kolistellen sisään, eikä ollenkaan selvin päin. Uhittelipa vielä, että pääsen nuohoamaan savupiippuja, kertoi Richard myrtyneenä.

– Onpa hullu idea, kauhistui Charley. Hän katsoi myötätuntoisena ystäväänsä, joka vain nyökkäsi kohti Lontoon siltaa merkiksi, että siihen suuntaan teki sinä aamuna mieli kävellä. Richard ei muutenkaan ollut puhelias, mutta nyt hän oli tavallistakin vaiteliaampi. Pojat suuntasivat kohti siltaa. Charley tarrasi kaveriaan hihasta. – Hei, Rick. Älä anna enosi juttujen vaikuttaa tuolla tavalla. Elämästä tulee mälsää, jos miettii vain muitten tylsiä päähänpistoja.

– Niin kait. Olet taas oikeassa, niin kuin aina, hymähti Richard.

– Minuakin ottaa aivoon, että jouduin siihen kurjaan tehtaaseen töihin. Se kalvaa koko ajan mieltäni. Sanon vaan, että on mitä viheliäisin loukko, se tehdas. Mutta sinne tässä on kuljettava aamuisin, rottia tervehtimään ja puurtamaan niska limassa. Kaipaen sitä kotiani, jossa vielä vähän aikaa sitten elin, ja haluaisin päästä takaisin kouluun, jota kävin. Tässä on sietämistä. Eikä juuri ketään ole lohduttamassa tai rohkaisemassa. Vain sinä. Jos sinua ei olisi, Rick, en tiedä, miten selviäisin.

— — —